

Guillaume Martin laat zien hoe je je als enkeling in het leven hebt te verhouden tot het collectief.

NON-FICTIE • PETER SIERKSMA BEELD AFP / LUCA BETTINI

Balanceren tussen overmoed en onvermogen

Op grond van Socrates' stelling 'Het enige wat ik weet, is dat ik niets weet' gaat de Franse wielrenner en filosoof Guillaume Martin in op de paradox tussen het weten en niet-weten.

Zondagochtend 10 juli jongstleden stapte de Franse wielrenner Guillaume Martin uit de Tour de France. Een klein persoonlijk drama, omdat hij met zijn veertiende plaats goed in het klassement stond en zich, afgezien van wat lichte keelpijn, niet eens echt beroerd voelde. Sterker, Martin had er nog wel zin in en was vastbesloten zijn achtste plek van vorig jaar te evenaren. Maar helaas werd hij in Lausanne positief getest op corona en was het einde verhaal.

Normaal gesproken is het vertrek van een renner uit een ronde bepaald geen feit om in een boekenkatern breed uit te meten. Maar in het geval van Martin ligt dat anders. Hij is niet alleen wielrenner maar ook filosoof en schreef vorig jaar een zeer interessant boek dat nu in het Nederlands vertaald is: *Het peloton en ik. Een filosofie van de mens in de massa*. En wat het in het licht van zijn gedwongen vertrek deze Tour extra interessant maakt: juist de coronapandemie wordt door hem aangehaald als een van de crises die de zwakte van de huidige samenleving waarin alles gemeten en gemoni-

tord wordt, genadeloos blootleggen. Martin: 'Terwijl onze samenleving het "leven" als het hoogste goed beschouwde, accepteerden we dat dat leven zelf werd onderworpen aan het dictaat van cijfertjes en rekenkundige modellen.'

Op grond van Socrates' stelling 'Het enige wat ik weet, is dat ik niets weet' gaat Martin diep in op de paradox die de moderne samenleving zo kenmerkt. We zoeken de controle in meten en weten, maar als er een werkelijke crisis opdoemt zoals de corona- of meer nog de klimaatcrisis, dan handelen wij (mensen, deskundigen, politici, burgers) vooral irrationeel en lukt het ons niet of nauwelijks om onze collectieve angsten en emoties te bezweren. En dus baalt Martin net als ieder ander als een stomiteit hem de Tour kost. Net als in de grote

Je kunt wel doelen stellen, maar onderweg zul je altijd te maken krijgen met onvermoede krachten.

wereld moet je je in de koers als individu constant verhouden tot het collectief. En dat botst voortdurend. Je kunt wel doelen stellen, maar onderweg zul je altijd te maken krijgen met onvermoede krachten en tegenslagen. En wat doe je dan? Offer je je op voor het algemeen belang of blijf je trouw aan je eigen plan en ambities? En wanneer is dat slim of wijs of ge-

Guillaume Martin

nerus en wanneer juist dom, teleurstellend of winstgevend?

bescheidenheid

Wat opvalt bij Guillaume Martin is zijn bescheidenheid. Het zal meteen de reden zijn dat hij de Tour waarschijnlijk nooit zal winnen. Afgezien van zijn trapvermogen (gemeten in wattages), mist hij de meedogeneloosheid van grote winnaars als Merckx, Fignon en (op zijn manier) Armstrong. Als Martin schrijft over zijn eigen kopman- of leiderschap (bij Cofidis, red.), gaat het over het tonen van dankbaarheid en de vrucht van goede samenwerking in plaats van het juk dat Armstrong zijn knechten oplegde onder het mom van trouw en solidariteit. Eenzelfde houding toont hij ook buiten het peloton. Zo meent Martin dat je als filosoof nooit je neus mag ophalen voor het 'gewone' leven van elke dag en is hij zich er steeds van bewust dat de meeste mensen geen andere keus hebben dan mee te lopen in de tredmolen die elk denkbaar maatschappelijk systeem hun hoe dan ook oplegt. Alleen figuren als Montaigne en Descartes konden zich terugtrekken in een ivoren toren zonder verder rekening te hoeven houden met 'de maatschappij'. Maar goed, zij schreven dan ook een meesterwerk, vergoelikt de renner deze uitzonderingen op de regel.

Zelden heb ik dankzij een boek zo met een

sportman meegeleefd. Zoals Tim Krabbé eerder de psychologie van de renner wist te doorgronden en Peter Winnen met zijn verfijnde stijl het oog voor detail openbaarde, zo laat Martin de grote lijn zien van het leven in een wereld waarin je je als enkeling hebt te verhouden tot het collectief. Tussen de tegenstelling van ongebreidelde egoïsme (overmoed) versus groepsdwang (onvermogen) kiest hij, nederig maar vastberaden, voor het zoeken naar een gezonde respectvolle verbinding tussen eigenwaarde en het algemeen belang. Je zou het zomaar veilig koers houden kunnen noemen. ■

Het peloton en ik. Een filosofie van de mens in de massa

GUILLAUME MARTIN. UITG. BALANS, AMSTERDAM 2022. 190 BLZ. € 21,99

ACTIE/THRILLER • BOAZ VAN LUIJK

Bomvolle actiefilm zonder tijd voor verhaal

The Gray Man

★★★★☆

REGIE: ANTHONY RUSSO, JOE RUSSO. MET RYAN GOSLING, CHRIS EVANS, REGÉ-JEAN PAGE, ANA DE ARMAS E.A. 127 MINUTEN. KIJKWIJZER: VANAF 16 JAAR. IN 54 BIOSCOPEN EN OP NETFLIX.

Na een reeks succesvolle Marvel-kaskrakers, weten de broers Anthony en Joe Russo met *The Gray Man* een overtuigende spionage-actiefilm neer te zetten. De boekverfilming zit van het begin tot het einde bomvol actiescènes die slechts heel korte intermezzo's kennen, zodat de kijker even op adem kan komen. Het koortsachtige laat je bijzonder goed meeleven met de hoofdpersoon: Six. Grappend stelt hij dat hij zo heet omdat 007 al vergeven was. Toch is dit niet de eerste verwijzing naar andere beroemde spionnen en hebben de broers hun best gedaan om *The Gray Man* zo stevig in het genre te verankeren. Six heette in een vorig leven Court Gentry en werd door de CIA in de gevan-

genis gerekruteerd om een superspion bij de ultrageheime afdeling Sierra te worden. Gentry's verleden komt een paar keer terug, maar is misschien het minst sterke gedeelte van de film. Ryan Gosling doet zijn best om hier nog wat van te maken, maar het verklaart te weinig van de hoofdpersoon en geeft ook nauwelijks extra gevoelsdiepte. Dat hoeft ook niet per se: dit soort films staat bekend om de oppervlakkige personages die vooral in het heden leven en daar door hard te rennen, vallen en racen moeten zien te overleven. En natuurlijk schotwond na schotwond moeten incasseren om daarna in een handgemeen met een potige slechterik bijna tot moes ge-

slagen worden. De regels van het genre worden keurig gevolgd. Het is een ouderwetse spionagethriller die je via non-stop actie meeneemt op de prachtigste plekken op aarde. De verschillende locaties vormen de opeenvolgende hoofdstukken tot de zinderende ontknoping in het prachtige Château de Chantilly. Six vlucht voor de ultra-gemenerik Lloyd Hansen, die uiterst vilein wordt gespeeld door Chris Evans. Behalve het uittrekken van twee vingernagels zien we weinig gruwelijks van de martelprofessional, maar zodra hij in beeld komt, boezemen al zijn nietsontziende gedragingen direct angst in. Hij wordt aangestuurd door de sinistere CIA-baas Denny Carmichael

(Regé-Jean Page) die koste wat het kost belastend bewijsmateriaal wil verduisteren. Dat leidt na de moord op één agent en een neerstortend vliegtuig tot een bijzonder bloederige veldslag op een Praags plein. Veel te dun is de rol van CIA-agent Dani Miranda (Ana de Armas) die Six steeds precies op tijd weet te redden. Al met al is *The Gray Man* een spionagethriller die door zijn actie, acteurs, prachtige locaties en knappe camerawerk ruim twee uur vermaak biedt. Wordt vervolgd?

+ non-stop kwaliteitsactie
+ locaties en camerawerk
- gewelddadig, sommige rollen zijn te dun